

NIEUWSBRIEF

Aanbesteding afgerond, volgende fase is uitrol

Op woensdag 15 april is het contract getekend voor het ontwerpen, opleveren, installeren, uitbreiden en onderhouden van een stadsdekkend netwerk voor draadloze communicatie. De heer Mitchell Kleinhandler van Unwired Holding CV (op de foto links) en de heer Marius Kooyman (rechts) namens het bestuur van de stichting Draadloos Groningen, ondertekenen het contract. Hiermee is de Europese, niet-openbare aanbesteding van het netwerk van Draadloos Groningen officieel afgerond. Volgende stap is het opleveren van een concept Ontwerp, Implementatie- en Migratie plan. Dit zal omstreeks 10 juli bij de stichting worden aangeleverd.

Mitchell Kleinhandler & Marius Kooyman

Gezocht: goed idee voor invulling extra dekking!

Behalve de Binnenstad en het Zernikecomplex worden in de eerste fase van de uitrol nog twee gebieden gedekt: 100 hectare aan te geven door de stichting Draadloos Groningen en 96 hectare aan te geven door Unwired Holding CV met wie de stichting een contract is aangegaan. De stichting heeft op dit moment nog geen besluit genomen over welk gebied onder deze extra dekking zal vallen. Ook Unwired heeft nog geen besluit genomen.

Uitrol fase 1

De uitrol naar een stadsdekkend netwerk zal in drie fasen plaatsvinden, waarin de dekking van het netwerk steeds verder zal worden uitgebreid.

Dekkingsgebied fase 1 Binnenstad

Voor fase 1 is dat de Binnenstad (binnen de Diepenring) en het Zernikecomplex met nog door de aanbieder en Anchor Tenants te bepalen specifieke gebieden.

Dekkingsgebied fase 1 Zernikecomplex

Er bestaat dus nog de mogelijkheid om voorstellen te doen voor deze extra gebieden. Hiertoe is op de website van Draadloos Groningen een oproep geplaatst. Serieuze voorstellen worden in overweging genomen. Goede ideeën kunnen worden gemaild naar info@draadloosgroningen.nl. Een van de reeds binnengekomen reacties noemt het UMCG terrein als extra te dekken gebied in deze fase.

Planning uitrol fase 1

Zes maanden na ingang van het contract, op uiterlijk 15 oktober dient Unwired Holding CV het netwerk binnen het geëiste dekingsgebied in fase 1 gerealiseerd te hebben. Hiervoor heeft Unwired een Amerikaans bedrijf ingehuurd, [Ivy League Consulting](http://www.ivyleagueconsulting.net/), dat in verschillende steden in de VS en Canada, stedelijke draadloze netwerken heeft uitgerold en dat het projectmanagement zal uitvoeren. De heer Bruce Frederick is als projectmanager aangesteld. Er is een projectteam samengesteld. De uitrol van de antennes wordt gedaan door teams van Volker Wessels en Strukton. Als eerste zal het Zernikecomplex worden uitgerold. Hiervoor wordt momenteel een uitrolplan opgesteld. Het streven is om op het Zernikecomplex en de sportvelden van de ACLO op 1 september een werkend netwerk te hebben.

<http://www.ivyleagueconsulting.net/>

Anchor Tenants

Naast de Hanzehogeschool Groningen, gemeente Groningen en Rijksuniversiteit Groningen, heeft ook het Noorderpoort College zich bij Draadloos Groningen aangesloten. Op 23 januari hebben het Noorderpoort College en de stichting Draadloos Groningen een intentieverklaring getekend. Het Noorderpoort College geeft aan als Anchor Tenant te zullen participeren in de doelstellingen van de stichting Draadloos Groningen. En deze te steunen met een bijdrage van 200.000 euro! De Regiopolitie heeft inmiddels aangegeven ook als Anchor Tenant in Draadloos Groningen te willen participeren. Hiervoor wordt op korte termijn een voorstel uitgewerkt.

Marius Kooyman en Wim van de Pol van het Noorderpoort College

Dienstenontwikkeling opstarten

Om de dienstenontwikkeling, in afwachting van de uitrol en ingebruikname van het netwerk, alvast zo veel mogelijk te stimuleren heeft de stichting Draadloos Groningen met hulp van Eijk Bv en Empuls (twee voormalige consultants van Nederland Breedbandland) vier workshops georganiseerd. Doel van de workshops was het in kaart brengen en verder uitwerken van ideeën tot concrete business cases in samenwerking met een aantal Groningse bedrijven en instellingen. Doel van de stichting is immers ook om na de contractperiode van drie jaar een renderend netwerk achter te laten. Dit kan alleen wanneer er voldoende diensten met betrouwbare business cases uitgerold zijn.

Toerisme en MKB

Met MKB Noord, Koninklijke Horeca Nederland en Marketing Groningen zijn o.a. de volgende toepassingen geïdentificeerd:

- **Last minute applicaties / tickets voor events/voorstellingen/diners.** Hier liggen goede directe commerciële kansen voor de toeristische bedrijven in de binnenstad. Dit gaat verder dan alleen de *last minute* aanbiedingen of tickets voor events, enz. Het gaat hier om het goed informeren van de gast over de volle breedte. Deze taak hangt nauw samen bij de brede promotie van Groningen. Marketing Groningen wil deze en enkele andere businesscases, graag oppakken en verder uitwerken.
- **Location based services/rondleidingen**
- **Internettoegang voor de (zakelijke) verblijfstoerist.** Deze dienst wordt als zeer kansrijk bestempeld en is interessant voor alle doelgroepen die de horeca bezoeken. Belangrijkste vraag is wat het meest geschikte businessmodel is om de gast aan te bieden. Voor bepaalde groepen bezoekers (campers, boten, kampeerders) moet de toegangsdrempel tot het internet zo laag mogelijk zijn omdat dit immers een prachtig middel kan zijn om verblijfstoeristen langer aan Groningen te binden. Andere suggesties die worden geopperd zijn het financieren van internettoegang uit de toeristenbelasting of uit de besparingen die de gemeente realiseert door de inzet van Draadloos Groningen.

- **Digitale toeristenpas.** Dit is een mooie kans om in combinatie met o.a. internettoegang de aantrekkelijkheid van Groningen voor de gast te vergroten. In Schouwen Duivenland zijn hier al positieve resultaten mee bereikt.
- **Communities en interactie mogelijkheden.** Het voordeel van deze diensten is dat zij gebruik kunnen maken van bestaande technologie/toepassingen zoals Twitter en Hyves. Marketing Groningen heeft geeft dit onderwerp hoog op de agenda staan. Deze business zal in nauwe samenwerking met Marketing Groningen verder opgepakt worden.
- **Camerabeveiliging.** Dit biedt goede kansen, maar Koninklijke Horeca Nederland is terughoudend als het gaat om investeringen in veiligheid. Gekeken kan worden naar het 'heterdaadkracht-model' van de stad Rotterdam. Een investering van de ondernemers in cameratoezicht in combinatie met andere breedbanddiensten levert daar een terugverdientijd van 1 tot 1,5 jaar op. In samenwerking met het 'Keurmerk Veilig Ondernemen' en de 'Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan' zou dit verder uitgewerkt kunnen worden. In dat laatste ligt een duidelijke relatie met KHN. Andere partijen die hierbij betrokken kunnen worden zijn het Regionaal Platform Criminaliteitsbestrijding (RPC), Hoofd Bedrijfschap Detailhandel (HBD) en de Groningen City Club (GCC).

- **Tijdelijke Internettoegang/bandbreedte op locatie.** Dit kan worden aangeboden aan de (tijdelijke) bezoeker of gasten, toeristen, evenals de betrokken personen bij het festival (artiesten, bedrijven, dienstverleners). Algemeen internettoegang aanbieden is één zaak maar hoe kom je in contact met de bezoeker? Hoe krijg je gerichte informatie over het evenement gecommuniceerd naar de bezoeker? Hoe zien de mogelijke businessmodellen er uit? Hoe regel je dit op een eenvoudige wijze? De kleinere festivals kunnen dit waarschijnlijk niet zelf oppakken/organiseren. Waar liggen de cross-overs met andere initiatieven (zoals met de horeca) en hoe wordt hiermee omgegaan? Deze en andere zaken moeten bij de verdere uitwerking worden beantwoord.
- **Streaming video / audio.** Mogelijkerwijs dat streaming video/audio ingezet kan worden voor de beleving van de bezoeker van evenementen. Een voorbeeld hiervan is de 'Amstel Gold Race' in Valkenburg. Videobeelden van de deelnemers worden beschikbaar gemaakt via de website van de race. Voor het succes van een dergelijke dienst is het van belang dat er een goede en betaalbare dienstverlener komt. Ook hier dient een rendabele business case voor uitgewerkt te worden.
- **Just in time & place bezoekersinformatie:** hier liggen goede directe commerciële kansen voor de evenementen. De combinatie van een online kassasysteem met *just in time* informatie aan de bezoekers biedt goede kansen om op efficiënte wijze de laatste kaarten beschikbaar te maken c.q. verkopen.

Evenementen en Festivals

Samen met de organisatoren van grote Groningse festivals, zoals Noorderzon, is gekeken naar draadloze diensten. Het festival ziet ondermeer commerciële kansen voor een draadloze kassa voor ondersteuning van de kiosk en de *last minute* verkoop van tickets. De veiligheidseisen die de politie stelt op het gebied van *crowd control* voor festivals worden de komende jaren aangescherpt. 'Slim cameratoezicht' kan hierbij een belangrijke rol gaan spelen. Hiermee denkt Noorderzon te kunnen voldoen aan de strengere eisen die de politie stelt.

De volgende toepassingen zijn geselecteerd:

Basketbal festival Grote Markt 7 juni 2009

- **Communities en interactieve mogelijkheden.** Deze diensten hebben het voordeel dat zij gebruik kunnen maken van bestaande technologie en toepassingen zoals Twitter en Hyves. Als het gaat om het interesseren van groepen mensen met dezelfde belangstelling kan bijvoorbeeld gekeken worden naar samenwerking met het CJP. Deze pas is gedigitaliseerd en biedt al mogelijkheden om interesses op te geven en in te delen in profielen. Het is de moeite waard om met het CJP contact op te nemen over het gebruik van profielinformatie en andere combinatie mogelijkheden (o.a. de agenda/regio)
- **Beheer op afstand.** De gebruiksmogelijkheden van deze dienst heeft in deze fase een lage prioriteit. Het op afstand monitoren of verlichten van kunstvoorwerpen en cultuurhistorische panden in de stad is iets wat direct met de gemeente besproken kan worden.
- **Mobiel tijdelijk cameratoezicht (ook tijdelijk).** Deze toepassing heeft voor festivals en evenementen een hoge prioriteit. Deze businesscase is breder op te pakken en heeft onder meer raakvlakken met politie, verkeerstoezicht, ambulante handel, evenementen, middenstand etc. Het voordeel van deze toepassing is dat de basistechnologie al aanwezig is en ervaringen met cameratoezicht talrijk.

Prioriteiten

De volgende prioriteit is aan de business cases gegeven:

1. Tijdelijke Internettoegang / bandbreedte op locatie;
2. Ontwikkelen van een evenementen portal voor de bezoeker met:
 - a. Just in time & place bezoekersinformatie;
 - b. Communities en interactieve mogelijkheden;
3. Online kassasysteem (inhaken/ondersteunen van de ontwikkeling van Noorderzon);
4. Mobiel cameratoezicht;
5. Opzetten van een service organisatie voor ontwikkeling en exploitatie van Wi-Fi-diensten voor evenementen en evt. andere doelgroepen.

Straling

Er bestaat in de stad onrust over stralingsrisico's. In overleg met Antennebureau en GGD is een veel gestelde vragenlijst opgesteld en op de website geplaatst. Bij de uitrol van het netwerk zal hier vanuit de stichting Draadloos Groningen verdere voorlichting in samenwerking met bovengenoemde partijen worden georganiseerd.

Activiteiten binnen Anchor Tenants

- In samenwerking met Agentschap Telecom is vanuit de RUG een vooronderzoek gedaan naar mogelijke problemen als gevolg van interferentie met andere draadloze netwerken. Er wordt nu onderzocht in hoeverre Agentschap Telecom hier een bijdrage aan kan leveren.
- Vanuit de Hanzehogeschool Groningen wordt vanaf september een minor *Ondernemen met Draadloos Groningen* aangeboden. Het vak *Mens en Computer* van de opleiding Human Technology heeft vanaf september als thema Draadloos Groningen en mogelijke toepassingen daarop.
- In het kader van het Europese project *E-Clic*, waar RUG en Hanzehogeschool Groningen in participeren, is contact gezocht met de stichting Draadloos Groningen. Vanuit diverse Europese projectpartners in E-Clic is veel interesse getoond voor het netwerk van Draadloos Groningen op het gebied van het uittesten van prototypes van draadloze diensten.

Smart Cities Congres

Burgemeester Jacq. Wallage heeft op donderdag 16 april de Smart Cities 'E-government Academy on Wireless Services' geopend in de Martiniplaza te Groningen.

Onderwerp van de conferentie was het Groningse stadsdekkende draadloos netwerk en de mogelijkheden die dat netwerk biedt voor dienstverlening in Gronings en Europees perspectief. De E-government Academy on Wireless services is een van de bijeenkomsten die in het kader van het Europese project Smart Cities wordt gehouden. Smart Cities richt zich op het ontwikkelen en verbeteren van de elektronische dienstverlening aan burgers, organisaties, instellingen en ondernemers. Groningen is een van de deelnemende gemeenten aan dit project.

Barend Vissers van de gemeente Groningen lichtte in zijn presentatie over 'Wireless Groningen' toe dat de gemeente het WiFi-netwerk vooral in zal zetten voor toegang tot de gemeentelijke applicaties voor de nomadische en mobiele werker. Ook kan Draadloos Groningen bijdragen aan de verhoging van burgerparticipatie omdat het mogelijk wordt om burgers beter te informeren en besluiten te laten beoordelen.

Hugo Velthuijsen, lector New Business & ICT, ontvouwde in zijn presentatie 'Wireless Groningen@Hanze University' de plannen van de Hanzehogeschool Groningen met Draadloos Groningen. Het WiFi-netwerk zal door de Hanzehogeschool niet alleen worden gebruikt voor het ontwikkelen van applicaties voor de studenten, maar ook voor andere toepassingsgebieden zoals de gezondheidszorg (denk aan het buitenshuis monitoren van patiënten met dementie). Het stimuleren van ICT-bedrijvigheid is een ander speerpunt. De Hanzehogeschool is van plan om een *Wireless Service Creation Lab* te openen, waardoor het mogelijk is om werkende voorbeelden te demonstreren. Zien is geloven!

Elle de Jonge, programmamanager research en innovatie van de Regiopolitie Groningen, liet in zijn presentatie 'Future Policing at the dutch police' zien dat politie Groningen met het 'Slimmer Veilig' project veel ambities heeft. Het WiFi-netwerk maakt het mogelijk om slimme auto's rond te laten rijden en agenten op straat direct van actuele informatie te voorzien

John van Meurs, projectmanager bij de Rijksuniversiteit Groningen, voorspelde in zijn presentatie 'Healthcare from the perspective of municipal wireless networks' dat applicaties voor de gezondheidszorg en e-health best wel eens de echte 'killerapplicaties' zouden kunnen worden. Het WiFi-netwerk kan in de toekomst een belangrijke bijdrage leveren aan de verbetering van de gezondheidszorg. Voorzieningen kunnen snel bij de patiënt thuis worden geïnstalleerd en zorgverleners en hulpverleningsdiensten kunnen snel over de meest actuele informatie beschikken.

Rogier Brink, van het Antennebureau, gaf in zijn presentatie aan dat gemeentes bij het uitrollen van WiFi-netwerken altijd geconfronteerd zullen worden met burgers die zich zorgen maken over de mogelijke schadelijke gevolgen hiervan. In zijn presentatie geeft hij aan hoe gemeentes in hun communicatie hiermee om moeten gaan.

De dag werd afgesloten met een forumdiscussie

Op de vernieuwde website van de stichting Draadloos Groningen, www.draadloosgroningen.nl zijn de presentaties en verslagen van deze geslaagde bijeenkomst te lezen.